

Information om brandskydd vid tillfällig uthyrning av samlingslokaler

Denna information riktar sig till dig som hyr ut eller upplåter lokaler tillfälligt för till exempel dans eller fester. Här är några enkla råd om brandskyddet vid sådana arrangemang.

Informationen är i två delar. Den första delen handlar om vad du som hyr ut lokaler bör tänka på. Den andra delen är ett förslag på hur information om brandskydd till tillfälliga hyresgäster kan se ut.

Tanken är att du som hyr ut ska ta fram information och checklistor som är anpassade till aktuella lokaler. Använd gärna informationen i broschyren som underlag. Foldern finns att hämta på www.raddningsverket.se – sökord: ”uthyrning”.

Ägaren ansvarar för brandskyddet vid tillfälliga arrangemang

Ansvar för brandskyddet ligger enligt lag^[1] både på den som äger en byggnad och på den som bedriver verksamhet där, till exempel den som arrangerar en fest. Det är du som ägare som övergripande ser till att byggnaden är säker ur brandskyddssynpunkt, medan din tillfällige hyresgäst ser till att verksamheten sker på ett säkert sätt, exempelvis genom att inte blockera utrymningsvägarna. Ett bra brandskydd förutsätter att alla parter tar sitt ansvar.

I ansvaret ligger också att du som ägare ska arbeta med ditt brandskydd på ett systematiskt sätt, vilket finns beskrivet i ett allmänt råd^[2] från Räddningsverket. En del i det arbetet bör utgöras av en dialog om brandskyddet mellan den som hyr ut eller upplåter lokalen och hyresgästerna. Det är viktigt även vid tillfällig uthyrning eftersom brandskyddet annars lätt glöms bort i sådana sammanhang. En brand orsakad av hyresgästen drabbar också dig som ägare av byggnaden. En brand kan bli kostsam även om det finns en försäkring.

En brand växer snabbt

Vanligtvis växer en brand långsamt den första minuten. Sedan kan förloppet gå väldigt fort. Bara på några minuter kan ett helt rum vara rökfyllt och i värsta fall övertänt. Så fort kan inte räddningstjänsten vara på plats. Det är därför det är så viktigt att ta brandsäkerheten på allvar.

Många små delar bidrar till ett bra brandskydd. Fungerande utrymningsvägar och en omedelbar utrymning kan vara skillnaden mellan ”bara en brand” och en katastrof. När det väl börjar brinna är ett snabbt agerande avgörande. Erfarenheten visar att människor ofta skadats när de inte tagit situationen på allvar och agerat direkt när de sett rök eller hört ett utrymningslarm. Vid en brand ska utrymning påbörjas omedelbart, särskilt när det är många människor som ska ut.

^[1] Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 2 kap 2 §.

^[2] Allmänt råd om systematiskt brandskyddsarbete 2004:3. Finns på www.raddningsverket.se

Information till tillfälliga hyresgäster

Räddningsverkets rekommendation är att det till varje lokal som hyrs ut för tillfälliga arrangemang, finns någon form av brandskyddsinformation och checklista till hyresgästen. För vissa lokaler kanske informationsbladet också bör finnas tillgängligt på andra språk.

Sist i denna information finns ett exempel på hur ett informationsblad till en tillfällig hyresgäst kan se ut. Utgå gärna från förslaget och skapa checklistor anpassat till dina lokaler och de hyresgäster som kan bli aktuella.

Det är lämpligt att det i samband med uthyrningen förs en dialog mellan dig som hyr ut och hyresgästen om hur brandskyddet är tänkt att fungera i lokalen; utrymningsvägar, eventuella larm med mera. Ge gärna hyresgästen ett eget exemplar av informationsbladet med checklistan och sätt upp en checklista tydligt synlig i lokalen. I vissa fall kan det även vara lämpligt att tillsammans gå igenom lokalen/erna innan de tas i bruk för arrangemanget.

Det är vanligt att försäkringsbolag reglerar delar av brandskyddet genom säkerhetsföreskrifter i försäkringsvillkoren. Villkoren kan till exempel reglera var rökning får ske i en byggnad eller hur stora avstånd det ska vara från husfasad till sopcontainers. Kontrollera dina försäkringsvillkor och se till att relevanta delar i dem också finns med i informationen till hyresgästen.

Finns det ett utrymningslarm eller ett automatiskt brandlarm med rökdetektorer kan det vara särskilt lämpligt att reglera användandet av till exempel rökmaskiner och inomhusfyrverkerier. Förutom att rök försvårar en utrymningsituation och att inomhusfyrverkerier är en brandrisk, kan dessa orsaka onödiga aktiveringar av utrymningslarm och leda till onödiga utryckningar från räddningstjänsten. Många kommuner debiterar sådana utryckningar och det är bra om information om detta ges till hyresgästen.

Kontrollera lokalerna innan de hyrs ut

På nästa sida följer ett förslag till checklista på vad du som ägare bör kontrollera innan en lokal hyrs ut. Utgå gärna från förslaget och skapa en egen checklista anpassad efter den aktuella lokalen.

I checklistan nämns nödbelysning. Med det menas belysning i utrymningsvägarna som lyser även vid strömavbrott och som säkerställer att man ser tillräckligt bra för att utrymma.

Observera att det i en samlingslokal byggd efter 1994 och avsedd för fler än 150 personer ska^[3] finnas utrymningslarm. I vissa fall kan det dock krävas även i äldre byggnader och i lokaler avsedda för färre personer.

^[3] Enligt Boverkets byggregler (BFS 1993:57).

Checklista – Att kontrollera innan lokalen hyrs ut

Se till att

- Det finns möjlighet att larma 112
- Utrymningsvägarna är fria från möbler, skräp eller dylikt och är framkomliga i hela sin bredd. Det ska alltid finnas minst två vägar ut och som inte är beroende av varandra
- Alla dörrar i utrymningsvägarna kan öppnas utan nycklar eller särskilda verktyg
- Utrymningsvägarna är markerade med utrymningsskyltar som lyser och syns tydligt
- Stängningsanordningar på självstängande branddörrar fungerar och att dörrarna exempelvis inte är uppställda med kilar
- Fungerande släckutrustning finns och är placerad på lämplig samt markerad plats
- Skylt som anger max antal tillåtna personer i lokalen finns på en väl synlig plats i lokalen
- Hyresgästen har fått information om brandskyddet i lokalen och om hur många som får vistas där
- Eventuell nödbelysning fungerar
- Eventuellt utrymningslarm fungerar

Information om brandskyddet till dig som hyresgäst

Tänk efter före

Det är ofta flera olyckliga omständigheter som tillsammans bidrar till att en brand uppstår och att egendom förstörs eller att människor kanske skadas eller omkommer. Det finns många relativt enkla saker du kan göra för att både minska sannolikheten för att det ska börja brinna och för att minska konsekvenserna vid en eventuell brand.

En brand växer snabbt

Vanligtvis växer en brand långsamt den första minuten. Sedan kan förloppet gå väldigt fort. Bara på några minuter kan ett helt rum vara rökfyllt och i värsta fall övertänt. Så fort kan inte räddningstjänsten vara på plats. Det är därför det är så viktigt att ta brandsäkerheten på allvar.

Du som arrangör har också ett ansvar för brandskyddet

Både ägaren till en byggnad, men också den som exempelvis hyr en lokal för att anordna en fest, är enligt lagen om skydd mot olyckor ansvariga för brandskyddet. Det är dock inte uttryckt vem som ansvarar för vilka bitar i brandskyddet. Ägaren bör vara den som övergripande ser till att byggnaden är säker ur brandskyddssynpunkt, medan den som använder lokalerna är den som ska se till att verksamheten sker på ett säkert sätt, till exempel genom att utrymningsvägar inte blockeras. Vissa delar i ansvarsfördelningen kan regleras i hyresavtalet mellan dig och ägaren av lokalen.

Innan ditt arrangemang kan det vara en god idé att tillsammans med ägaren eller en representant för denne gå igenom den lokal/-er du tänker hyra. Ta reda på var släckutrustning finns och hur den fungerar, hur utrymningen är tänkt att gå till, hur eventuella larm fungerar och så vidare. En vanlig brandorsak är anlagd brand. Vissa typer av arrangemang kan dra till sig objudna gäster eller bråkstakar, vilket också kan vara viktigt att tänka på när man hyr en lokal.

På nästa sida finns en lista med tips om vad du som arrangör kan tänka på när det gäller brandskydd.

Checklista för brandskyddet

Se till att

- Inte ta in fler gäster än vad lokalen/erna är godkända för
- Utrymningsvägar är markerade och upplåsta
- Utrymningsvägarna inte blockeras med bord, stolar, kläder med mera
- Gångvägar, trappor och utrymningsvägar är skottade och sandade vintertid
- Informera dina gäster om var utrymningsvägarna finns
- Ta reda på var släckutrustning finns och att du/ni kan hantera den
- Placera ljus och marschaller på säker plats
- Hantera fyrverkerier på ett säkert sätt
- Brandsäkra askkoppar finns utplacerade, om rökning är tillåten
- Eventuella tillstånd för offentlig dans, fyrverkerier med mera är sökta

Innan lokalen lämnas – se till att

- Levande ljus och marschaller är släckta
- Spisar, diskmaskiner, kaffekokare och dylikt är avstängda
- Dörrar och fönster är stängda och låsta/reglade
- Rester från aska eller fimpar är ordentligt släckta och slängda i obrännbara kärl
- Inte lämna sopsäckar eller annat brännbart material nära husfasaden

Om det börjar brinna

- Utrym lokalen omedelbart
Uppsamlingsplats är _____
- Larma SOS på telefonnummer 112
Ni befinner er på adress _____
- Om det går – försök att släcka – men ta inga onödiga risker
- Släckredskap finns placerade vid _____

Eventuell övrig information från ägaren till hyresgästen

Vid frågor kontakta _____ Telefon _____